

Klasa 6

Temat: Apostolski zapał buduje wspólnotę Kościoła

Krótki wykład

Chryścianizacja to termin określający rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa w świecie. Wiecie już z poprzednich katechez, że w początkach Kościoła głosicielami Ewangelii byli Apostołowie. Święty Paweł zaniósł Ewangelię do pogan. Chrześcijaństwo miało jednak utrudniony rozwój, ponieważ było prześladowane. Za wiarę można było ponieść śmierć. Ważnym wydarzeniem w rozprzestrzenianiu się chrześcijaństwa było ustanowienie tolerancji religijnej przez cesarza Konstantyna Wielkiego (tzw. edykt mediolański). Spowodowało to, że chrześcijaństwo osiągnęło przewagę w krajach imperium rzymskiego i stało się jego religią państwową. Wolność religijna umożliwiła zorganizowanie się chrześcijaństwa w skali całego imperium. W następnych wiekach nauka Chrystusa była przyjmowana przez kolejne kraje europejskie.

Przykłady rozszerzania się chrześcijaństwa w Europie

Irlandia

Święty Patryk urodził się w roku 387 w Szkocji w czasach, kiedy Irlandia pozostawała krainą pogańskich królów i wojowników. Kiedy Patryk miał 16, lat irlandzcy wojownicy najechali Szkocję, biorąc jeńców z zamiarem uczynienia ich swymi niewolnikami. Pomiędzy nimi znalazł się Patryk. Przez następne sześć lat Patryk nauczył się języka i zwyczajów irlandzkich. Ta wiedza pomogła mu później, kiedy wrócił do Irlandii jako misjonarz. Z niewoli udało mu się uciec. Rozpoczął studia z zamiarem zostania kapłanem i wreszcie otrzymał święcenia. Święty Papież Celestyn wysłał Patryka jako misjonarza do Irlandii, wyświęcając go najpierw na biskupa. Święty Patryk powrócił do Irlandii 25 marca 433 roku i od razu rozpoczął nauczanie i głoszenie Dobrej Nowiny ludowi Irlandii. Aby wyjaśnić tajemnicę Trójcy Świętej, użył przykładu trzech liści koniczyny, osadzonych na jednej łodydze. Od tamtego czasu koniczynka stała się symbolem św. Patryka i Irlandii. Patryk nawrócił przywódców, rodzinę króla i wielu innych. Niektórzy z nich ofiarowali mu ziemię i budynki na kościoły. Bóg działał wiele cudów i uzdrowień przez św. Patryka, przez co ludzie dostrzegali

potęgę i Miłosierdzie Boże. Ale to jeszcze nie wszystko. Patryk i jego naśladowcy po wielokroć byli więzieni i skazywani na śmierć. Ludzie spiskowali przeciw niemu do królów. Ówczesna Irlandia była plądrowana przez nieprzyjaciół Świętego i wielu ludzi zostało zabitych. Patryk jednak nigdy nie zrezygnował ze swej pracy i zanim się zestarzał, cała Irlandia stała się chrześcijańska. Święty Patryk otrzymał wezwanie po wieczną nagrodę w Saul (Sabhall), 17 marca 461 roku. Święty Tassach udzielił mu ostatnich sakramentów. Ciało Świętego zostało złożone w ziemi wodza Dun lub Fort, o dwie mile od Saul, gdzie później powstała katedra.

- Kto krzewił wiarę w Irlandii?
- Kiedy urodził się i kiedy zmarł św. Patryk?
- Kogo i w jaki sposób udało mu się nawrócić?

Niemcy

Bonifacy urodził się około 673 roku w Anglii. Na chrzcie otrzymał imię Winfryd. Jako młodzieniec, czując wezwanie do służby Bożej, został benedyktyнем w opactwie Exeter, następnie w opactwie w Nursling. Przyjął imię Bonifacy. Świecenia kapłańskie otrzymał około 30. roku życia. Zaraz po nich opat wyznaczył mu funkcję kierownika szkoły w Nursling. Po pewnym czasie Bonifacy udał się na misję do Fryzji, dzisiejszych północnych Niemiec i Holandii. Szybko musiał jednak powrócić do swojego klasztoru. Wybuchła bowiem wojna. Po śmierci opata Winbrecha mnisi wybrali Bonifacego. Nie pozostał jednak długo na tym zaszczytnym stanowisku, gdyż w roku 718 wybrał się ponownie do Niemiec. Dla pozyskania poparcia misji udał się najpierw do Rzymu. Papież św. Grzegorz II dał mu listy polecające do króla Franków i do niektórych biskupów. 14 maja 719 roku Bonifacy opuścił Rzym i udał się do Niemiec. W drodze zatrzymał się w Pawii, gdzie odwiedził króla Longobardów. Stąd ruszył przez Bawarię, Turyngię i Hesję do Fryzji. Spotkał się ze św. Willibrordem. Pod kierunkiem tego doświadczonego misjonarza pracował około 3 lat. Trud misyjny Bonifacego wydawał niezwykle owoce. W krótkim czasie miał ochrzcić kilka tysięcy germańskich pogan. Bonifacy udał się potem ponownie do Hesji, gdzie w roku 722 założył klasztor benedyktyński. W celu omówienia z papieżem organizacji stałej administracji kościelnej na terenie Niemiec, Bonifacy udał się ponownie do Rzymu. Grzegorz II udzielił Bonifacemu

święceń biskupich i dał mu pełnomocnictwa konieczne dla sprawniejszej akcji misyjnej. Ponieważ zapotrzebowanie na misjonarzy rosło, Bonifacy zwrócił się z apelem do klasztorów w Anglii o pomoc. Benedyktyni przystali mu wielu gorliwych misjonarzy. Korzystając z uprawnień metropolity misyjnego, Bonifacy mianował biskupów w Moguncji i w Würzburgu. Założył wiele placówek stałych, zależnych od tych biskupów, a także szereg klasztorów benedyktynów i benedyktynek. W Salzburgu mianował biskupem mnicha benedyktyńskiego, Jana. Posuwając się w głąb Niemiec, założył nadto biskupstwo w Fuldzie, które uznał za centrum i ośrodek swojej działalności misyjnej. Mając 80 lat, po raz trzeci udał się na misje do Fryzji. Kiedy jednak dotarł do miasta Dokkum, został napadnięty przez pogan i wraz z 52 Towarzyszami zamordowany 5 czerwca 754 roku. Jego ciało przewieziono do Utrechtu, by je pochować w miejscowej katedrze. Jednak uczeń Bonifacego, św. Luli, zabrał je do Fuldy. Tam bowiem Bonifacy chciał być pogrzebany i tam spoczywa do dziś. Co roku przy grobie św. Bonifacego zbiera się episkopat niemiecki na swoje narady. Ku czci św. Bonifacego wystawiono w Niemczech wiele kościołów. Święty Bonifacy jest patronem Niemiec.

- Kto krzewił wiarę na terenie Niemiec?
- Jakie były owoce jego pracy misyjnej?
- Kto pomagał mu w jego posłudze?
- W jaki sposób poniósł śmierć?

Węgry

Terytorium dzisiejszych Węgier stanowiło w starożytności rzymską prowincję Panonię. W 896 roku dotarły tu plemiona Madziarów pod dowództwem Arpada. Stopniowo Węgrzy na skutek kontaktów z ościennymi narodami chrześcijańskimi dochodzili do wniosku, że Bóg chrześcijański ma większą moc od ich własnych bogów. Zaczęto kierować się w stronę przyjęcia chrześcijaństwa. W 974 roku Gejza, jako pierwszy książę węgierski, przyjmuje chrzest wraz z całą rodziną. Decydujący etap chrystianizacji Węgier wiąże się z panowaniem syna księcia Gejzy – Vojka. Chłopak, wychowany przez nieznanego z imienia misjonarza, w wieku około 4 lat otrzymał chrzest i nowe imię Stefan. Idąc w ślady ojca, usilnie dążył do włączenia Węgier w chrześcijańsko-

europijską kulturę, jednocząc kraj w oparciu o silną organizację kościelną. Dzięki zwycięstwom nad wieloma pogańskimi książętami umożliwił rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa w całym państwie. Duży wpływ wywarła na niego osobowość św. Wojciecha, który przebywał na Węgrzech w 997 roku. Władca żywił dla przyszłego męczennika prawdziwą cześć. Pozycję Stefana wzmocnił ślub z siostrą przyszłego cesarza niemieckiego Henryka II Gizelą. Wspólnymi siłami prowadzili dzieło chrystianizacji kraju, fundowali wiele kościołów i klasztorów. Zbudowali przy tym kochającą się rodzinę. Wszyscy jej członkowie: Stefan, Gizela i ich syn Emeryk zostali wyniesieni do chwały ołtarzy. Za zgodą papieża Sylwestra II w dniu 1 stycznia 1001 roku odbyła się koronacja Stefana na króla Węgier. Stefan do końca był lubiany i szanowany i uchodził za idealnego chrześcijańskiego władcę. Ogromnym jego sukcesem było utworzenie, jeszcze w roku koronacji, pierwszego arcybiskupstwa węgierskiego w Ostrzychomiu. Stefan utworzył w sumie 10 biskupstw i dokonał imponującego dzieła: nakazał, by na każde 10 osiedli przypadał jeden kościół. Poza tym w czasie jego panowania powstało 8 opactw benedyktyńskich i 2 bazylikańskie oraz liczne hospicja dla pielgrzymów. Król zmarł w 1038 roku w dzień Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. W widzeniu ofiarował swoją koronę Dzieciątku Jezus, siedzącemu na rękach Maryi. W czasie 40-letnich rządów św. Stefana Kościół węgierski wszedł na scenę życia religijnego w Europie i wniósł wielki wkład w kształtowanie się chrześcijaństwa na kontynencie.

- Kto pierwszy przyjął chrzest na Węgrzech?
- Kim był i kiedy żył św. Stefan?
- W jaki sposób dokonał chrystianizacji Węgier?

Francja

W połowie IV wieku w północno-wschodniej części Italii osiedlił się germański lud Franków. Drogę Franków do stworzenia ogromnego państwa rozpoczął Chlodwig. Królem państewka został w 481 roku. W 486 roku doprowadził do zerwania sojuszu z Rzymem. Pod jego panowaniem podbito kolejne ludy i w ten sposób Chlodwig skupił pod swoją władzą całą Galię, poza terenami nad Morzem Śródziemnym. Z jego osobą łączy się też chrystianizacja Franków. Szczególny wpływ na Chlodwiga miał biskup Remigiusz z Reims. Nie

bez znaczenia było także działanie jego żony Klotyldy, która była katoliczką. Dzięki niej zgodził się on na chrzest swoich synów. Jego osobiste nawrócenie wiązało się z wojną przeciw Alemanom. Podczas bitwy, gdy sytuacja stawała się niekorzystna dla Franków, Chlodwig wezwał pomocy Chrystusa. Zwycięstwo zaś uznał za znak dla siebie. Złożył obietnicę przyjęcia chrztu, a w 496 rzeczywiście go przyjął z rąk biskupa Remigiusza. Wraz z nim chrzest miało przyjąć 3 000 Franków. Przebieg uroczystości był następujący: kiedy Chlodwig przybył do katedry w Reims, stanął przed biskupem i skierował się w kierunku zachodnim, by wyrzec się szatana i jego sług, a następnie odwrócił się w kierunku wschodnim i złożył wyznanie nowej wiary. Po tym akcie król został rozebrany i wszedł do chrzcielnicy, a biskup trzykrotnie zanurzył go w wodzie. Od tego czasu religia katolicka rozszerzała się na tym terenie. Dalszej ekspansji wiary sprzyjały także kolejne podboje dokonywane przez Chlodwiga.

- Kto dokonał chrystianizacji Francji?
- Pod czym wpływem Chlodwig się nawrócił?
- Jakie wydarzenie wpłynęło na jego nawrócenie?

Apostołowie Europy Cyryl i Metody

Cyryl i Metody, bracia, Grecy rodem z Tesalonik, miasta, w którym żył i działał św. Paweł, od początku swego powołania weszli w ścisłe związki duchowe i kulturowe z Kościołem patriarchalnym w Konstantynopolu, słynnym podówczas z rozwoju nauki i aktywności misyjnej; w tamtejszej szkole, stojącej na wysokim poziomie, zdobyli wykształcenie. Obaj obrali zakonny stan życia, łącząc obowiązki powołania zakonnego z posługą misyjną, której pierwsze świadectwo dali, wyruszając na ewangelizację Chazarów. Głównym ich dziełem ewangelizacyjnym była jednakże misja na Wielkich Morawach. Stało się to na prośbę księcia morawskiego Rościława, skierowaną do Cesarza i do Kościoła konstantynopolitańskiego. Ażeby dobrze pełnić posługę apostolską pośród tych ludów, przetłumaczyli księgi święte na ich język dla celów liturgicznych i katechetycznych, kładąc tym samym podwaliny pod całe ich piśmiennictwo. Słusznie przeto uważani są nie tylko za apostołów Słowian, ale także za ojców kultury wśród wszystkich ludów i narodów, dla których pierwszy zapis języka słowiańskiego nie przestaje być podstawowym punktem odniesienia w dziejach ich literatury. Cyryl zakończył życie w Rzymie (14 lutego 869 roku) i tu też został

pogrzebany w kościele św. Klemensa. Metody natomiast wyświęcony został przez papieża na arcybiskupa starożytnej stolicy Sirmium i posłany na Morawy, aby dalej prowadzić tam dzieło apostołskie; rozwijał je wśród ludu wraz ze swoimi uczniami gorliwie i odważnie aż do końca życia (6 kwietnia 885 roku).

- Kim byli i kiedy żyli Cyryl i Metody?
- Na jakim terenie prowadzili działalność misyjną?
- Dlaczego działalność Cyryla i Metodego była tak ważna dla narodów słowiańskich?

Zastosowanie życiowe

Święty Jan Paweł II powiedział: „Nasza własna, polska Ojczyzna wciąż potrzebuje nowej ewangelizacji. Podobnie jak cała chrześcijańska Europa. Po setkach lat – i tysiącletniach – wciąż na nowo! Cała Europa stała się kontynentem nowego wielkiego wyzwania dla Ewangelii. I Polska też”.

- Zastanówcie się, w jaki sposób dziś, poznani na tej lekcji święci, mogliby głosić Jezusa w Europie?

Podsumowanie treści

Ważnym wydarzeniem w rozprzestrzenianiu się chrześcijaństwa było ustanowienie tolerancji religijnej przez cesarza Konstantyna Wielkiego (tzw. edykt mediolański). Wolność religijna umożliwiła zorganizowanie się chrześcijaństwa w skali całego imperium. Dzięki wybitnym ludziom, nauka Jezusa dotarła także na cały nasz kontynent. Poprzez ich życie i działalność Pan Bóg skierował swoje słowo do naszych przodków. Dziś każdy z nas ma za zadanie rozwijać wiarę w sobie i w swoim otoczeniu.